

Kuva: Leena-Marja Kauranne

L.K. Kauranne In Memoriam

Professori, ylijohtaja Leevi Kauranne kuoli 12.7.2011 kesämökkillään Nastolan Arrajärven Karjusaassa 83-vuotiaana. Voisi sanoa, että hän kuoli työnsä ääreen, olihan kesämökki hänen eläkepäiviensä rakkaimpia paikkoja ja harrastus. Hän oli syntynyt Hollolassa 24.7.1927.

Kauranne pääsi ylioppilaaksi Lahden Lyseosta 1946. Koulunkäynnin keskeytti kuitenkin sota, johon hän yhtenä nuorim-

mista joutui osallistumaan kevästä 1944 lähtien. Filosofian kandidaatin tutkinnon hän suoritti geologia ja mineralogia pääaineenaan Helsingin yliopistossa 1957. Tohtorin arvon hän sai vuonna 1971.

Työelämässä Kauranne oli monessa suhteessa pioneeri ja uranuurtaja, jonka laaja-alainen ammatillinen osaaminen koitui suomalaisen geologisen tutkimuksen hyväksi. Jo hänen pro gradu työnsä ”Outokummun lohkarevastian moreenin mine-

raalikoostumuksesta” oli ensimmäisiä moreenigeokemiallisia tutkimuksia koko maailman mittakaavassa. Outokummussa alkanut työura jatkui luontevasti Geologian tutkimuslaitoksen (GTL) malmiosastolla geokemiallisten malmietsintämenetelmien kehittämisessä. Lyhyet ja epävarmat työsuhteet GTL:ssa eivät kuitenkaan Kaurannetta tyydyttäneet ja 1960 tapahtui käytännössä ammatinvaihdos hänen siirtäytessään Tie- ja vesirakennushallituksen maantutkimustoimiston geologiksi ja myöhemmin laboratorion esimieheksi. Samalla hän toimi rakennusgeologian opettajana Teknillisessä korkeakoulussa ja Helsingin yliopistossa. Kun sitten rakennusgeologian opetus Suomessa alkoi varsinaisena oppiaineena, nimitettiin Kauranne ensimmäiseksi rakennusgeologian apulaisprofessoriksi Tampereen teknilliseen korkeakouluun 1968.

Uudet haasteet ja paluu GTL:een kuitenkin odottivat. 1970 aloitettiin valtakunnallinen geokemiallinen kartoitusohjelma, jonka vetäjäksi ja myöhemmin perustetun geokemian osaston johtajaksi Kauranne tuli. Työ oli haasteellista, rahoitus oli epävarmalla pohjalla, tutkimusmenetelmät niin kentällä, laboratoriossa kuin tulosten käsittelyssäkin piti kehittää nopealla aikataululla. Ilman Kauranteen energisyyttä ja valtavaa työskentelykapasiteettia tämä tuskin olisi onnistunut.

Intensiivisen osastonjohtajakauden jälkeen Kauranne valittiin tutkimusjohtajaksi ja 1980 GTL:n ylijohtajaksi, josta virasta hän jäi eläkkeelle 1991. Hänen kansainvälisyytensä ja sosiaalisuutensa auttoivat merkittävästi GTK:n kehittymistä eturivin tutkimuslaitokseksi Euroopassa.

Tiedemiehenä Kauranne oli innostava esimies, joka ennakkoluulottomasti rohkaisti nuorempia tutkijoita tarttumaan uusiin haasteisiin ja toteuttamaan uusia ideoita. Hän generoi paljon uutta tutkimusta, mutta myös hänen omien julkaistujen kirjoitustensa lukumäärä on useita satoja, joukossa useita oppikirjoja. Samalla hän osallistui tieteellisten julkaisujen toimitustyöhön. Hänen viimeiseksi julkaisukseen jäi Geologian tutkimuskeskuksen 125-vuotishistoriikki, joka ilmestyi 2010 loppuvuodesta. Hänen hyväksytyt esitelmänsä International Applied Geochemistry Symposiumissa Rovaniemellä elokuussa 2011 jäi pitämättä.

Kauranteen laaja-alaista osaamista käytettiin hyväksi monissa asiantuntijatehtävissä niin Suomessa kuin ulkomaillakin, ja tämä työ jatkui vielä hänen eläkkeellä ollessaan. Aktiivinen osallistuminen jatkui muutenkin eläkkeelle jäännin jälkeen vauhdin paljoakaan hiljentymättä. Työväenopiston maalauskurssin käytyään hän paneutui maalaamaan tauluja sellaisella intensiteetillä, että tila valmiilta töiltä oli loppua. Hän teki mittavan työn sotaveteraanien hyväksi Espoon sotaveteraanikuoron puheenjohtajana ja vetämällä veteraanien kuntoutusmatkoja niin ulkomailla kuin kotimaassakin.

Arrajärven kesämökki kaikkine työvälineillään oli aina mieluisin rentoutumispaikka. “Autuaallisista nautinto on lojua lepolassessa rannalla aikaisin aamulla, kuunnella lintuja ja antaa sielua myöten luonnolle.” (Lainaus Kauranteen omaelämäkerrasta.)

REIJO SALMINEN